

Znanjem protiv kataklizme

odabir literature za izazovna vremena

Središnja
Medicinska
Knjižnica

2024.
Noć knjige

Znanjem protiv kataklizme

odabir literature za izazovna vremena

Noć knjige, manifestacija koja u središte interesa stavlja pisanu riječ, autore i čitatelje, obilježava se u povodu Svjetskog dana knjige i autorskih prava (23. travnja) kao i Dana hrvatske knjige (22. travnja).

Tema ovogodišnje Noći knjige - ***Kad je prizma kataklizma: knjige za izazovna vremena*** potiče nas da u literaturi potražimo odgovore na pitanja kako se nositi s izazovnim vremenima. Među ostalima, kakve nam odgovore na suvremene prijetnje može ponuditi znanost te kako se obraniti od pseudočinjenica i lažnih vijesti?

Središnja medicinska knjižnica Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu upućuje vas da u objavama značajnih međunarodnih tijela i u najnovijim znanstvenim člancima saznate više o mogućim zdravstvenim prijetnjama u desetljećima pred nama i o načinima njihova rješavanja utemeljenim na znanstvenim dokazima.

Patogeni mikroorganizmi, kemijske, biološke, radiološke i nuklearne prijetnje, otpornost prema antibioticima

Health Emergency Preparedness and Response (HERA) tijelo je Europske Unije koje se brine o pripremljenosti na zdravstvene krize i učinkovitim odgovorima na probleme koje one donose. U dokumentu [List of top-3 health threats to prepare against](#) HERA izdvaja tri najvažnije zdravstvene prijetnje zemljama EU:

- **patogeni mikroorganizmi** s visokim pandemijskim potencijalom;
- **kemijske, biološke, radiološke i nuklearne prijetnje** koje proizlaze iz slučajnih ili namjernih incidenata;
- prijetnje koje proizlaze iz **otpornosti prema antibioticima**.

Literatura

Baker, R.E., Mahmud, A.S., Miller, I.F. et al. [Infectious disease in an era of global change](#). Nat Rev Microbiol 22; 2: 193–25. doi: [10.1038/s41579-021-00639-z](#).

European Union. [Chemical, Biological, Radiological and Nuclear Risk Mitigation](#). <https://cbrn-risk-mitigation.network.europa.eu/>

Shani L, Nissan I. [Editorial: Antibiotics overuse as the driving force behind antimicrobial resistance](#). Front Cell Infect Microbiol. 2024;14:1373846. doi: [10.3389/fcimb.2024.1373846](#).

Kronične bolesti, klimatske promjene, zdravstvena ispravnost hrane, povećanje ulaganja

---

Povećanje očekivanog životnog vijeka i s tim povezani zdravstveni poremećaji, **kronične bolesti** izazvane promjenom životnih navika, **klimatske promjene**, **zdravstvena ispravnost hrane**, nove tehnologije, **povećanje ulaganja** u zdravstvenu infrastrukturu i **izobrazbu zdravstvenih djelatnika**, sve su to izazovi na koje biomedicinska znanost i zdravstveni djelatnici traže i pružaju odgovore.

Literatura

Madaniyazi L, Armstrong B, Tobias A, et al. [Seasonality of mortality under climate change: a multicountry projection study](#). *Lancet Planet Health*. 2024;8(2):e86-e94. doi:[10.1016/S2542-5196\(23\)00269-3](#).

Ran Y, Cederberg C, Jonell M, et al. [Environmental assessment of diets: overview and guidance on indicator choice](#). *Lancet Planet Health*. 2024;8(3):e172-e187. doi:[10.1016/S2542-5196\(24\)00006-8](#).

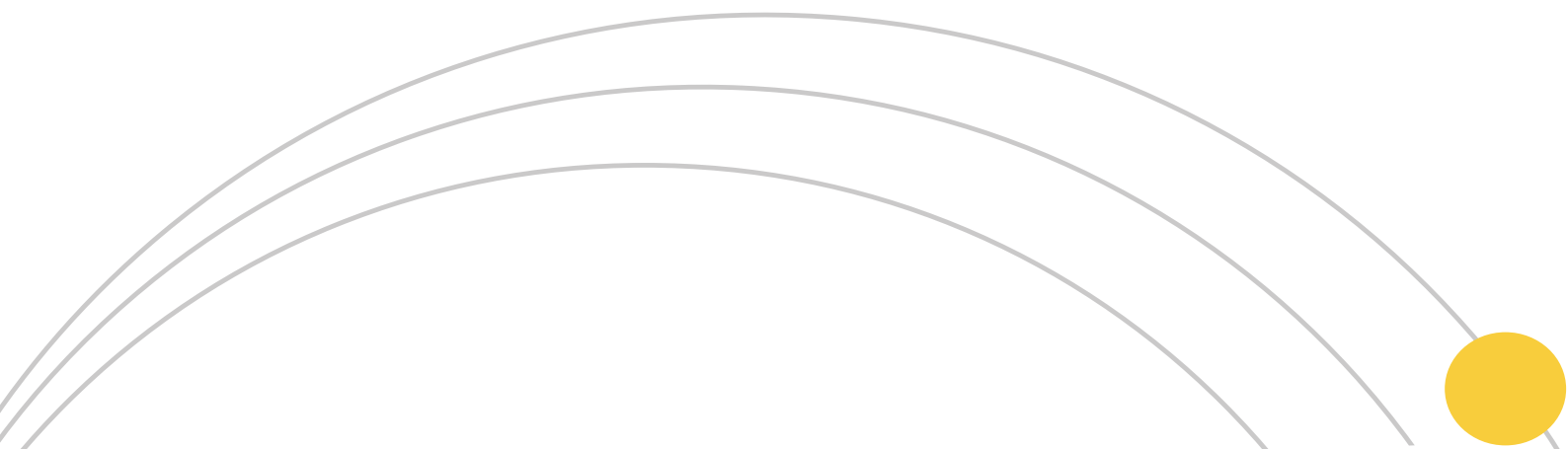
World Health Organisation. [Obesity and overweight](https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/obesity-and-overweight). <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/obesity-and-overweight>
GBD 2021 Nervous System Disorders Collaborators. [Global, regional, and national burden of disorders affecting the nervous system, 1990-2021: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2021](#). *Lancet Neurol*. 2024;23(4):344-381. doi:[10.1016/S1474-4422\(24\)00038-3](#).

De Vries N, Lavreysen O, Boone A, et al. [Retaining Healthcare Workers: A Systematic Review of Strategies for Sustaining Power in the Workplace](#). *Healthcare (Basel)*. 2023;11(13):1887. Published 2023 Jun 29. doi:[10.3390/healthcare11131887](#)

Povjerenje u znanost i zdravstvenu pismenost

Kako bismo se obranili od pseudočinjenica, očuvali zdravlje i sudjelovali u učinkovitom rješavanju naših zdravstvenih problema, moramo **vjerovati znanstvenicima** i nositeljima zdravstvene skrbi te razvijati **zdravstvenu pismenost**.

Literatura

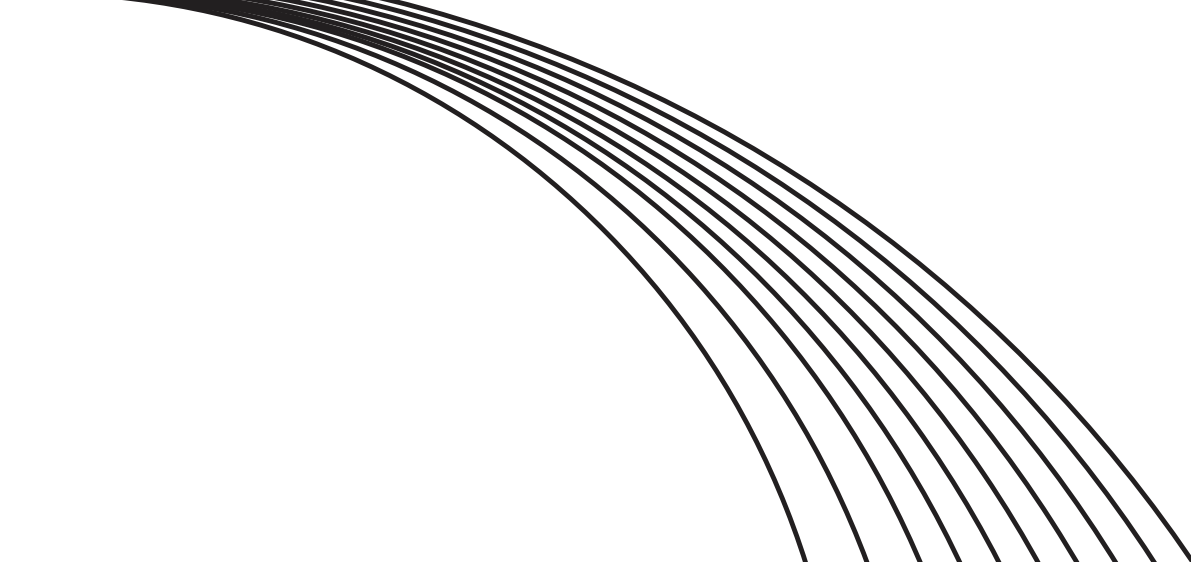
Brown N. [Why trust in science and healthcare delivery is critical and how to get it](https://www.weforum.org/agenda/2024/1/why-trust-is-critical-in-healthcare-delivery-and-how-to-get-it). World Economic Forum Annual Meeting 2024. <https://www.weforum.org/agenda/2024/1/why-trust-is-critical-in-healthcare-delivery-and-how-to-get-it>

Hotez PJ. [A Journey in Science: Molecular vaccines for global child health in troubled times of anti-science](https://doi.org/10.1186/s10020-024-00786-y). Mol Med. 2024;30(1):37. doi:10.1186/s10020-024-00786-y

Centers for Disease Control and Prevention. [Understanding Health Literacy](https://www.cdc.gov/healthliteracy/learn/Understanding.html). 2023. <https://www.cdc.gov/healthliteracy/learn/Understanding.html>

Bobinac A, Dukić Samaržija N, Ribarić E. [Zdravstvena pismenost u Republici Hrvatskoj](https://doi.org/10.3935/r-sp.v29i3.1954). 2022; 29(3):427-443. doi:10.3935/r-sp.v29i3.1954

Svi tekstovi u cijelosti su otvoreno
dostupni, a naša interpretacija
ovogodišnje teme je

Znanjem protiv kataklizme!

